

Nr.2 — 1989

Syndrom

—LANDSFORENINGEN FOR LØSEMIDDELSKADDE—

Bergvik gjenvalgt

Karl Bergvik ble gjenvalgt som leder på LFFLs årskonferanse. Det ble også gjenvalgt på nesten hele styret, bortsett fra et par, små forandringer.

Et av forslagene som ble enstemmig vedtatt, var at LFFL ber sosialdepartementet om at det opprettes et rehabiliteringsapparat for løsemiddelskadde og deres familier. Det er et sterk ønske om at dette hjelpetiltaket skal være etter samme møster som "Familiecenteret.." i Danmark.

Årsrapporten for 1988 ble lagt frem, og man er

fornøyd med året rent organisasjonsmessig. Det har blitt dannet flere nye lokallag, og flere er på trappene. Man er fornøyd med medlemstilstrømmingen. Årsrapporten retter en stor takk til LOs miljøavdeling, Norges Handikapforbund, og ikke minst LFFLs medlemmer og tillitsvalgte.

Mer stoff om årskonferansen på side 4 og 5

Administrative normer for løsemidler senket

De administrative normene for løsemidler er senket. Enkelte normer har blitt halvert. Dette gjør at Norge er et av de land i verden som har de laveste normene.

Siste side

LFFLs leder heter fortsatt Karl Bergvik

Nye lokallag i LFFL

Vestfold lag av LFFL så dagens lys for et par måneder siden. Leder i det nye laget er Knut Tore Bøe.

Side 5

Lokallag av LFFL er også på trappene i Hedmark. Sannsynligvis stiftes et lag i Hedmark til høsten.

Side 2

Lotteri?

Det er Kjetil Skarpnes som stiller dette spørsmålet i en kommentar. Skal løsemiddelskadde være gevinster i et lotteri?

Side 3

Tenk positivt!

Leve for løsemiddelskade, eller leve med løsemiddelskade? Les positive tanker på

side 8

Sommeren er her, og vi starter dette nummeret med å ønske alle våre lesere en riktig god sommer.

Som dere kanskje allerede har lagt merke til, er Syndrom denne gangen litt tynnere. Vi har kuttet ut fire sider. Den største årsaken til dette er at vi mener det er viktigere å gi ut Syndrom nå, enn å vente kanskje et par måneder for å fylle opp 16 sider.

Vi håper allikevel at dere finner denne utgaven av Syndrom interessant. I denne utgaven finner dere bl.a. litt stoff fra LFFLs årskonferanse, vi har også et intervju med lederen for "Familiecenteret for Hjerneskadede," Per Torpdahl.

Igen vil vi oppfordre våre lesere til å sende inn leserbrev, det være seg ting dere er uenig eller enig i. Ta også kontakt med oss hvis dere har tips til stoff. Se forøvrig også side 7, der vi innfører vår nye faste spalte, "Siden sist."

LFFL i Hedmark

NHF's fylkessekretær i Hedmark, Else Kolåsæter, kan fortelle om stor interesse for et LFFL-lag i Hedmark.

NHF's fylkessekretær i Hedmark, Else Kolåsæter. (Foto: Rolf Bernsten, Hamar Arbeiderblad)

Etter at NHF Hedmark gikk ut i avisene og fortalte om løsemidler og løsemiddelskader, har de fått henvendelser fra hele fylket.

Folk har meldt sin interesse, og det er allerede noen som har sagt seg interessert i å ta på seg oppgaver for et slikt lag.

Til høsten skal NHF Hedmark arrangere et større informasjonsmøte om løsemidler og løsemiddelskader. Til stede på møte skal det også være representanter fra LO.

Syndrom vil komme tilbake med mer stoff om dette etter møtet.

EF eller ikke EF?

Ja, dette spørsmålet ser ut til å ha nådd også LFFL. Til stede på LFFLs årskonferanse var lederen for "Familiecenteret for Hjerneskadede" i Danmark, Per Torpdahl. Han sier at det ikke er å jobbe med løsemiddelskader i et EF-land.

Danmark er som kjent medlem i EF, og vi spurte Torpdahl om dette hadde noen positive eller negative virkninger på arbeidet for å bekjempe løsemiddelskader.

Oppheve merking

-For en tid tilbake ble det bestemt at alle EF-land skulle ha et bestemt antall av løsemidlene merket. Danmark var et av de landene som måtte fjerne merking på enkelte løsemidler, for å komme likt med andre land. Torpdahl sa også at de ikke hadde noen mulighet til å påvirke dette pålegget.

Hva har dette å si for LFFL? -Må LFFL og NHF nå ta stilling til EF-spørsmålet, forbundsleder Rikard Høyem?

-Den danske statsministeren Paul Schlüter har uttalt at velferdsstaten står i fare ved et EF-medlemskap. Danmark er jo medlem, og et eksempel er allerede nevnt på hvordan medlemskapet i EF kan ødelegge arbeidet for bekjempelsen av løsemiddelskader.

-Vi har nådd lenger

-I Skandinavia har vi nådd mye lenger når det gjelder forholdene for funksjonshem-

mede, i forhold til EF-landene. NHF vil ikke ta noe offisielt standpunkt til EF nå. Her kommer vi nemlig i et lite dilemma.

Det som kan skje, hvis vi melder oss inn i EF, er at det vil bli vanskeligere å jobbe for løsemiddelskade og funksjonshemmedes forhold. Men hvis vi holder oss utenfor EF, kan det føre til store skader for det norske næringslivet, som er det som holder velferdsstaten oppe på det nivået det er i dag.

Følge debatten

-Så NHF er ikke rede til å ta et offisielt standpunkt i EF-debatten ennå?

-Nei, det er vi ikke. Men jeg vil si at vi kommer til å følge debatten, vi vil skaffe oss

konkrete opplysninger om hva et eventuelt EF-medlemskap vil si for forholdene til løsemiddelskade og funksjonshemmede.

Sterke organisasjoner

-Grunnen til at vi har kommet så langt i Skandinavia med å bedre funksjonshemmedes forhold, er at vi bestandig har hatt sterke interesseorganisasjoner. Et av de spørsmålene vi må ha svar på, er om et EF-medlemskap vil føre til at vi må sitte å vente til de andre EF-landene har kommet opp på samme nivå som vi er i dag, eller om vi må redusere oss for å komme ned på EF-nivået. Men at vi vil en gang ta standpunkt til EF-spørsmålet, det er helt klart. Vi er bare ikke rede til det ennå.

Kommentar av Kjetil Skarpnes:

Lotteri?

For en tid tilbake opplevde vi, som leserne vel har registrert, at en gruppe medlemmer meldte seg ut av LFFL og dannet sin nye forening, Yrkeskaddes Fellesorganisasjon. Interimstyret i denne nye organisasjonen var et faktum lenge før medlemmene meldte seg ut av LFFL.

Vi registrerte også at LFFLs leder, Karl K. Bergvik, gikk ut i forrige nummer av Syndrom og kalte hele forløpet til den nye organisasjonen for muldvarparbeid. En betegnelse som vel de fleste av oss finner meget treffende. Det eneste man kan spørre seg om, er om ikke muldvarpen (Talpa Europea) burde føle seg fornærmet over sammenligningen.

Bergvik ble tidligere i år intervjuet i Bergens Tidende (BT), angående den nye foreningen og LFFL.

I den samme artikkelen kunne man lese forklaringen til dannelsen av ny organisasjon.

Anne Lundhagen sier til BT at hun og de andre ikke var fornøyd med medlemskapet i Norges Handikapforbund (NHF). Hun sier ikke hva de var misfornøyd med. De har vel i grunn aldri sagt det heller. Dette har hvertfall ikke fremkommet i noen av LFFLs organer. Da kunne man jo diskutert det og kommet fram til en løsning på en demokratisk måte.

Jeg er litt "inhabil" i og med at jeg jobber i NHF, men gangsynet mister man ikke av den grunn. LFFLs formål er å spre informasjon om løsemidler, ivareta interessen for løse-

Skal løsemiddelskadde være gjenstander for et lotteri?

middelskadde, arbeide for et bedre arbeidsmiljø og forebygge skader. Gjennom samarbeidet med NHF har dette blitt mye enklere. NHFs organisasjonsapparat har lettet disse oppgavene.

Man hadde kanskje klart seg uten NHF, spørsmålet er om man hadde kommet så lang som i dag. Kanskje om ti år?

Jeg klarer ikke å rive telefonkatalogen i to. Men hvis jeg tar ett og ett ark, klarer jeg det. En parallell til det er at jo flere man er og jo mer man står

sammen, jo sterkere og større slagkraft har man.

Tilbake til Anne Lundhagen. Og det hun uttalte i Bergens Tidende:

-Det er mer enn nok av løsemiddelskadde i landet, så det skulle være nok til begge foreningene(!!!).

Er det et slags lotteri dette her, da? Fritt valg på øverste hylle?

"-Dere tar de løsemiddelskadde der, og så tar vi de som er der." Les det hun sa én gang til: -Det er mer enn nok av løse-

middelskadde i landet, så det skulle være nok til begge foreningene. Gjør opp deres egne tanker om dette utsagnet. Da jeg leste det, gikk jeg og småhumret for meg selv resten av dagen.

Så hvis dere en dag er i dårlig humør, finn fram denne utgaven av Syndrom, og les Lundhagens uttalelse en gang til. Klipp den gjerne ut og heng den ved senga. Det skal visstnok være sunt å starte dagen med et smil.

Kjetil Skarpnes

Karl Bergvik gjenvalgt på årskonferansen

Landsforeningen for løsemiddelskadde avholdt årskonferanse på Hamar i mars måned. Konferansen ble avviklet uten større problemer. Blant sakene på sakslisten var orientering om utmeldelser av LFFL, navn og strukturendring av LFFL og krav om opprettelse av rehabiliteringsapparat for løsemiddelskadde. Årskonferansen gjenvalgte Karl K. Bergvik som leder av LFFL.

Styret orienterte årskonferansen om problemene tidligere medlemmer har skapt for LFFL.

Det er spesielt i Rogaland at man har hatt de største problemene, der den nye foreningen, Yrkeskaddes Fellesorganisasjon (YFO), har høstet en del av LFFLs medlemmer. Styret uttalte videre at det var sterke ressurspersoner som trakk seg ut av Rogaland lag av LFFL, og at dette kan være en av grunnene til at såpass mange i Rogaland meldte seg ut. Bergvik sa at den nye foreningen vil bli en konkurrent til LFFL, og søke om bidrag til sin virksomhet samme steder som LFFL.

Navn og strukturendring på LFFL

Årskonferansen 1988 behandlet et forslag om navn- og strukturendring på LFFL fra Telemark. Styret vedtok å oversende saken til det nye styret.

Nå viste det seg imidlertid at Telemarks nye navneforslag, ble stjålet av den nye foreningen (YFO). Det ble gjort følgende vedtak: Årskonferansen 1989 anser ikke tiden moden

for en navneendring på LFFL.

for en navneendring på LFFL.

Vedtektsendringer

Det ble ikke gjort noen store endringer av vedtektene. Endringene var av ren grammatisk og "kosmetisk" art. Endringene ble enstemmig vedtatt, men

Innkommne forslag

Styret hadde mottatt fire forslag, tre fra Hordaland og et fra Telemark. Det første fra Hordaland gikk ut på å henstille til arbeidslivets organisasjoner å opprette et fond for løsemiddelskadde. Fondet skal brukes til økonomisk hjelp til løsemiddelskadde og deres familier som ikke kommer inn under nye lover og forskrifter om ansvar og økonomisk erstatning.

Begrunnelsen var at eksiste-

rende trygder og erstatninger ikke dekker opp inntektstapet for en løsemiddelskadet. Forholdet har imidlertid blitt bedret ved endringer i lovverket. Lovene har imidlertid ikke tilbakevirkende kraft, derfor er det en del som faller utenom. Det ble vedtatt å oversende dette til det nye styret.

Fagråd

Hordalands andre forslag gikk ut på at "LFFL krever at Sosialdepartementet oppretter et fagråd sammensatt av en sosiolog, yrkesmedisiner og psykolog." Begrunnelsen er at et

Dette er det nye styrets sammensetning etter LFFLs årskonferanse:

Foran fra venstre: Anne Lise Olsen, Sør-Trøndelag, Karl K. Bergvik, Hordaland, Arne Ødegård, Buskerud og Kurt Olsen, Telemark. Bakfra venstre: Arvid Nord, Oslo, Rolf Hansen, Østfold, Jonas Jonassen, Rogaland og Anne Berit Somby, Buskerud.

slikt fagråd vil sikre de skadde profesjonell hjelp. Vedtaket ble også her at det nye styret skulle få saken oversendt.

Neste forslag, fra Telemark, gikk ut på lovfesting av at bedriftene gjøres ansvarlig for yrkesskader, og at importøransvaret må skjerpes både når det gjelder det erstatningsmessige og strafferettslige ansvar som en del av produktansvarloven. Foreldelsesfristen for å ta opp yrkesskader måtte også endres.

Nå viste det seg at enkelte ting her allerede var blitt endret i lovverket, dette forslaget ble også vedtatt og sendes det nye styret for videre behandling.

Rehabiliteringsapparat

Det siste forslaget fra Hordaland gikk ut på at LFFL ber sosialdepartementet "bidra til at det opprettes et hjelpe-, oppfølgings- og rehabiliteringsapparat til hjelp for dem som har fått hjerneskade av arbeid med løsemidler, samt deres familier."

Det heter videre i forslaget at det i Norge ikke er noe systematisk behandling av løsemiddelskadde, og at løsemiddelskadde har stort behov for hjelpetiltak etter samme mønster som "Familiecenteret

for hjerneskadede" i Danmark. Forslaget om at LFFL ber om at det opprettes et rehabiliteringstilbud for løsemiddelskadde ble vedtatt.

Valg

Det ble ingen store forandringer i det nye styret til LFFL. Karl K. Bergvik og Arne Ødegård ble gjenvalgt som henholdsvis leder og nestleder. Her følger det komplette styret med valgkomité for neste år:

Leder: Karl K. Bergvik, Hordaland.

Nestleder: Arne Ødegård, Buskerud.

Styremedlemmer: Anne Lise Olsen, Sør-Trøndelag, Jonas Jonassen, Rogaland, Kurt Olsen, Telemark.

1. varamann: Rolf Hansen, Østfold.

2. varamann: Anne-Berit Somby, Buskerud.

3. varamann: Arvid Nord, Oslo.

Valgkomité for neste år: John Thorvaldsen, Østfold, Anker Kristensen, Akershus, Ole Stiansen, Aust-Agder.

Årskonferansen ble avsluttet med at Karl Bergvik rettet en takk til organisasjonskonsulent Oddbjørn Nilsen, og sosiolog i NHF, Solveig Fjeld ble overrakt blomster som takk for all hjelp

Godt organisasjonsmessig år

På LFFLs årskonferanse ble årsrapporten for 1988 lagt fram. Det heter i rapporten at året må klart betegnes som et godt organisasjonsmessig år. Nye LFFL-lag har blitt startet, og det er grunnlag for oppstartning av lag i flere fylker. Medlemsutviklingen har vært god.

En er også fornøyd med informasjonsmøter og forebyggenarbeid. Det har vært avviklet en rekke informasjonsmøter i perioden. Info-møtene har ofte blitt avholdt i samarbeid med LFFLs styre, lokallag og fagbevegelse.

Videre heter det i rapporten at det er en gledelig utvikling at LFFLs lokallag i større grad medvirker i det lokale arbeidet for informasjon og forebygging ved å delta på eksterne møter, kurs o.l.

Konklusjon

LFFLs årsrapport for 1988 konkluderer med følgende:

"1988 må betegnes som et godt organisasjonsår for

LFFL. Det er opprettet flere nye lag, og medlemstilgangen har vært god. Informasjonsresultatet viser etter hvert resultater.

Kontakten og samarbeidet med fagbevegelsen er styrket betraktelig i perioden, og den hjelp og støtte LFFL har mottatt herfra er uvurderlig. Spesielt rettes det en takk til LOs miljøavdeling.

Til slutt vil vi rette en takk til Norges Handikapforbunds ledelse og administrasjon for all bistand og støtte i perioden. Det samme gjelder NHF's fylkeslag og en rekke lokallag.

En spesiell takk også til LFFLs medlemmer og tilitsvalgte for innsatsen.

Vestfold lag av LFFL

Vi hadde i forrige nummer en omtale av det nye LFFL-laget i Vestfold. Som vi da lovet, her er noen fler opplysninger om det nye laget:

Laget ble offisielt stiftet 16 februar, og laget hadde sitt første styremøte 1. mars.

Styret i det nye laget består av:

Leder: Knut Tore Bøe, Mikkel Revs vei 36, 3080 Holmestrand. Tlf: 033-55380.

Nestleder: Jørgen Nielsen, Dags vei 8, 3100 Tønsberg. Tlf: 033-27402.

Sekretær: Ingrid Lunde, Feltspatveien 20 c, 3200 Sandefjord. Tlf: 034-79007.

Kasserer: Reidar Antonsen, Manvn. 16, 3200 Sandefjord. Tlf: 034-77879.

Styremedlemmer: Trond Ceeberg, Kjærås, 3240 Andebu. Tlf: 034-43078.

Tore Akselsen, Gårdbovn. 7b, 3150 Tolvsrød. Tlf: 033-27271.

Trond Ronny Ugland, Adalvn. 10 e, 3185 Skoppum. Tlf: 033-70789.

Syndromredaksjonen ønsker det nye laget lykke til i arbeidet.

Lederen i det nye LFFL-laget, Knut Tore Bøe.

LOKALLAG

Akershus lag av LFFL

v/Anker Kristensen,
Ullern Gård,
2040 KLØFTA.
Tlf: 06 - 97 11 55

Aust-Agder lag av LFFL

v/Ole Stiansen,
4812 KONGSHAVN.
Tlf: 041 - 88 497

Buskerud lag av LFFL

v/Arne Ødegård,
Vikveien 22,
3050 MJØNDALEN.
Tlf: 03 - 87 47 24

Hordaland lag av LFFL

v/Asbjørn Ottesen,
Mindevn. 69,
5032 MINDE.
Tlf: 05 - 29 55 25.

Møre og Romsdal lag av LFFL

v/Tommy Siems,
Dalegata 54 d,
6500 KRISTIANSUND
Tlf: 073 - 81 879

Oslo lag av LFFL

v/Elisabeth Bjørklund,
Kristoffer Hellumsv. 23,
0951 OSLO 9,
Tlf: 02 - 25 51 13.

Rogaland lag av LFFL

v/Jonas Jonassen,
Leitehagen 14,
4300 SANDNES.
Tlf: 04 - 67 37 28

Sør-Trøndelag lag av LFFL

v/Dagfinn Olsen,
Fernanda Nissensv. 29
7045 TRONDHEIM.
Tlf: 07 - 91 32 84

Telemark lag av LFFL

v/John Andrén,
Porsgrunnveien 19,
3700 SKIEN.
Tlf: 03 - 52 12 83

Vestfold lag av LFFL

v/Knut Tore Bøe,

STYRET I LFFL

Leder:

Karl K. Bergvik,
Torgny Segerstedtsv.180
5033 FYLLINGS-
DALEN,
Tlf: 05 - 16 33 38.

Nestleder:

Arne Ødegård,
Vikveien 22,
3050 MJØNDALEN,
Tlf: 03 - 87 47 24.

Styremedlemmer:

Anne Lise Olsen,
Fernanda Nissensv. 29,
7045 TRONDHEIM,
Tlf: 07 - 91 32 84 (priv.)
07 - 91 65 40 (arb.)

Jonas Jonassen,
Leitehagen 14,
4300 SANDNES,
Tlf: 04 - 67 37 28.

Kurt Olsen,
Henneseid,
3750 DRANGEDAL.
Tlf: 03 - 99 57 27 (priv.)
03 - 55 95 00 (arb.)

Varamedlemmer:

Rolf Hansen,
Hakkeråsen 22,
1560 LARKOLLEN,
Tlf: 09 - 26 32 00.
Anne-Berit Somby,
Hovbakken 8,
3055 KROKSTADELVA,
Tlf: 03 - 87 81 13.

Arvid Nord,
Rustadgrenda 18,
0693 OSLO 6,
Tlf: 02 - 28 76 21

Mikkel Revs vei 36,
3080 HOLMESTRAND.
Tlf: 033 - 55 380

Østfold lag av LFFL

v/John Torvaldsen,
Elgveien 11 b,
1500 MOSS.
Tlf: 09 - 25 47 60

-Nordisk samarbeid viktig

Det er Per Torpdahl, leder ved "Familiecenteret for Hjerneskadede" som sier dette. Torpdahl var til stede på LFFLs årskonferanse, og understreket at det er ved informasjon og opplysningsarbeidet om løsemidler det er viktig med nordisk samarbeid.

Det var i 1985 at Per Torpdahl begynte å interessere seg for løsemidler, og hvilke skader de kan føre til. Da begynte han å jobbe med løsemiddelskadde, fortrinnsvis gjenopptrening. Det er nå ca. to og et halvt år siden han ble ansatt ved senteret, det var i 1988 han tiltrådte som prosjektleder. Torpdahl har selv jobbet med løsemidler, han var typograf i 13 år. Han har utdannelse som psykolog og sosialpedagog. Ved senteret er det bl.a. to og en halv psykologstillinger. -Er ikke Torpdahl redd for at behandlingen blir alt for fiksert på det rent psykologiske, og at man glemmer personens sosiale liv?

-Det er det alltid en fare for. Derfor er det viktig å ansette også andre faggrupper. Jeg kan nevne at vi ved senteret har ansatte alt fra fysioterapeuter til verkstedledere, for å få en størst mulig bredde av faggruppene. Dette for nettopp å unngå at en faggruppe overgår en annen.

Fokusering på den skaddes behov

Det er viktig å se den skaddes behov og problemer i hvert enkelt tilfelle. Har han et økonomisk problem, griper vi fatt i det og prøver å hjelpe han. Er han i psykisk ubalanse, må vi

Per Torpdahl ble overrakt blomster på LFFLs årskonferanse

også her gjøre vårt beste. Dette ser jeg på som meget viktig, at vi griper fatt i hva den enkelte selv mener er sitt største problem og behov.

-LFFL og familiesenteret har i det små begynt å samarbeide litt. Er dette viktig?

-Ja, det ser jeg på som meget viktig. Et av våre mål er bl.a. å få i gang et nordisk samarbeid, i første omgang når det gjelder opplysningsarbeid.

De nordiske landene har akkurat de samme problemene med løsemidler, vi har veldig mye til felles. Norge har jo allerede vist stor interesse.

Pålagt å oppheve merking

-Ved et samarbeid mellom de nordiske landene, vil Danmarks medlemskap i EF ha noen betydning?

-Ja, og jeg må nesten si dessverre. For en tid tilbake ble Danmark pålagt av EF å oppheve merking av 13 løsemidler, noe som førte til mye rabalder i Danmark. EF har andre regler, og de må jo Danmark følge.

-"Familiecenteret for Hjerneskadede" er et treårig forsøksprosjekt. Hva når disse tre årene er omme?

-Et av målene våre er å videreføre senteret, og gjøre det til en suksess. Da vil myndigheter innse at det virkelig er behov for dette senteret, og forhåpentligvis la det leve videre.

Prioriterings spørsmål

-LFFL jobber bl.a. med at det må opprettes et liknende senter i Norge, gjerne etter samme modell som "Familiecenteret for Hjerneskadede." Hvordan ser du på muligheten for et tilsvarende senter i Norge?

-I Norge, med LFFL og NHF som har så stor tyngde sam-

men, burde det vel også her la seg gjøre.

Men også her er det vel snakk om et prioriterings spørsmål. Dvs etter min mening burde et slikt senter stå høyt på prioriteringslisten, men det spørs hvordan den sittende regjeringen prioriterer det.

Et fint sted å begynne er kanskje å få et av de større partier til å ha et slikt senter på partiprogrammet sitt ved et valg. Norge har også kommet et skritt videre enn Danmark når det gjelder forståelse for løsemiddelproblematikken.

Jeg håper at et tilsvarende senter snart vi bli opprettet i Norge, og jeg ønsker LFFL lykke til i arbeidet for et slikt senter.

(For de som vil vite mer om "Familiecenteret for Hjerneskadede," henviser vi til forrige utgave av Syndrom.)

Siden sist...

Når det arrangeres møter i LFFL, det være seg på lokal- eller fylkesplan, sender man som regel pressemeldinger til lokalavisene. Lokalavisene mottar ofte også referat fra disse møtene.

Syndromredaksjonen hadde satt pris på at møtereferatene også hadde blitt sendt til redaksjonen. Vi tror de fleste medlemmene ofte savner slikt stoff, derfor dette initiativ. Dere vil finne slikt stoff i Syndrom under rubrikken "Siden sist."

Neste gang dere har et referat klart, enten måneds- eller årsmøtereferat, send det til Syndrom, Postboks 9217, Vaterland, 0134 OSLO 1.

Denne gangen har vi sakset fra avisene, og vi starter i

Buskerud

Buskerud lag av LFFL og Ringerike Bygningsarbeiderforening holdt åpent temamøte 20. april. Det ble informert om løsemidler og løsemiddelskaddes situasjon i Buskerud. Foredragsholder var Kurt Olsen.

Telemark

LFFL avd. Telemark hadde temaet "Trygdejungen - regelverket - våre rettigheter" på sitt april møte. Åge Tvegård fra Porsgrunn Trygdekortor informerte om trygdespørsmål. Generelle trygdeordninger ble belyst på en grei måte.

Grenland Grafiske Forening bevilget på sitt årsmøte kr. 1.000 til LFFL.

Ja, jeg ønsker å melde meg inn i

LANDSFORENINGEN FOR LØSEMIDDELSKADDE Tilsluttet NORGES HANDIKAPFORBUND

Navn: _____ Fødselsår: _____

Adresse: _____

Postnr.: _____ Poststed: _____

Dato: _____ Underskrift: _____

Medlemsopplysninger:

Løsemiddelskadd Ønsker mer informasjon

Pårørende

Interessemédlem

Send kupongen til:

Landsforeningen For Løsemiddelskadd, Postboks 9217,
Vaterland, 0134 OSLO 1

På LFFLs årskonferanse fikk alle deltakerne utdelt noen ark med positive tanker på. Redaksjonen (og andre) syntes at alle leserne av Syndrom skulle få lese dette. Med tillatelse fra forfatteren, Edith Søraas, gjengis det her.

Leve for løsemiddelskade - eller leve med løsemiddelskade:

Å tenke positivt!

Det er viktig å bevare sitt selvbilde, å ikke miste troen på seg selv. Alle trenger selvillit, løsemiddelskadede trenger også selvillit, for når selvilliten mangler, slår dette ofte ut i overdreven selvopptatthet.

Vi ønsker alle å lykkes, ingen liker nederlag. Vi vil gjerne oppleve seier, ingen liker nederlag. Vi vil gjerne oppleve seier, da får vi også krefter og energi. Da har vi lyktes, og når vi lykkes får vi lyst til å fortsette.

Er våre unnskyldninger holdbare?

Vi må ikke fylle oss med uholdbare unnskyldninger:
-jeg har ikke tid
-jeg har ikke krefter
-jeg husker ikke noe lenger
-jeg er trøtt og sliten

Vi må ikke lulle oss inn i våre vanskeligheter og begynne å leve for dem.

Si det heller som det er: Jeg har ikke lyst.

Det er to ting du må ha, tid og energi. Og dersom du har lyst, da har du tid og energi.

Det er lysten som driver mennesket. Det er når du har lyst til noe, du lykkes med noe, det er da du har glede av deg selv. Og det er viktig, for den som ikke har glede av seg selv, har andre heller ikke glede av.

Du må ikke la dårlige unnskyldninger hindre deg i å komme videre. Om du føler deg motløs, elendig eller fortvilet. Du må ha en positiv oppfatning av deg selv.

Forskjellen i din tidligere styrke og din nåværende svakhet ligger ikke i din løsemiddelskade. Den største og viktigste forskjellen ligger i den enkeltes selvbilde. Ikke undervurder deg selv, overlatt det til andre.

Kan du tenke deg at du får noe ut av livet ditt dersom du ikke har lyst til noe? Still deg selv spørsmål:

-Hva skal jeg gjøre med livet mitt?
-Hvordan verdsetter jeg meg selv?

Selv når du må leve med reduksjoner er livet en åpenbaring. Det er ved ulikheter i livet man oppnår utvikling og framskritt. Det er ikke bare en kunst å gi, det er en større kunst å kunne ta imot.

Investert i deg selv. Det er viktig. Du er viktig. Vær kreativ. Ta fram din skaperevne. Spør deg selv: -Hva har jeg alltid hatt lyst til, men aldri hatt tid til? Eller anledning til? Nå har du tid, begynn å gjøre det du har lyst til.

Ikke tillat deg selv å komme med motforestillinger og

unnskyldninger. Gå i gang.

At du ikke lenger kan arbeide er ingen ulykke, det må du se som en gave fra himmelen. Det er en ny sjanse for deg! Det er en sjanse til å gjøre det du har lyst til. Den som gjør noe har det godt, den som ikke gjør noe har det vondt.

Hva ønsker jeg meg av livet? Hvordan kan jeg realisere mine ønsker?

Dersom du ikke gjør det du ønsker er du en tosk! Du kan ikke vente på at inspirasjonen skal komme. Begynn, så kommer inspirasjonen. Kreative miljøer finnes ikke bare på arbeidssteder, du kan være like kreativ hjemme, eller i andre miljøer.

Føler du at du har noe du vil ha sagt i foreningslivet eller i selskapslivet, så si det. Tenk på at i tilfelle du ikke lykkes, så er lidelsen på tilhørernes side. Dersom du sitter taus blir ditt selvbilde nedbrutt. Instill deg på å lykkes.

Pass deg for tanken "ingen har bruk for meg lenger!" Den er livsfarlig. Spør heller: -Hvorfor skal andre bruke meg? Jeg kan jo bruke meg selv!

Fortiden er det mest likegyldige vi har, det er nåtiden og framtiden som betyr noe. Vi må lete med lys og lykt etter det positive, da vil vi kunne stable på beina både lystfæl-

se, begeistring og handlekraft.

Ta alltid gledene på forskudd, ikke bekymringene. 90% av bekymringene blir det ikke noe av allikevel. Glad deg over det du har igjen, ikke bekymr deg over det du har tapt.

Et tilfreds menneske er i utvikling og skaper noe. Alt liv er basert på utvikling og vekst som mål. Vi må ikke la skaden og uføretrygden bli vårt livsmål. Vi må lære oss å glede oss over foranderligheten og usikkerheten.

Ta gledene på forskudd. Sørg for å ha gledene i hus, legg ut små depoter av gleder som du kan ta fram i løpet av dagen. Sørg for å ha gleden som livsform. Du må gå lystveien i livet skal du klare deg. Et glad menneske får alle fordeler. Dersom vi ikke lærer oss kunsten å se oss om etter gledene, så har vi mistet livet.

Hva ser du etter hos din ektefelle og dine barn? Se utelukkende etter det positive. Vær aldri kritisk eller negativ. Kunsten å rose er å se det positive hos andre.

Livet er noe man skaper, ikke noe man får. Ikke mist ditt gode humør, godta deg selv slik du er.

Husk: Det er alltid bedre å tenne et lys, enn å forbanne mørket.

**- en
kriger
mot
rust!**

NEUTRA RUST 661

- en vinner!

NEUTRA RUST 661 har revolusjonert rustkrigen verden over — uovertruffen og lett å bruke — overalt.

NEUTRA RUST 661 påføres direkte på rusten, og omdanner denne til en hard rustbeskyttende hinne.

NEUTRA RUST 661 er syre-, bly- og giftfri.

NEUTRA RUST 661 er solgt i Norge i 6 år uten en reklamasjon.

Paulsen & Haugan a.s

SKRUER OG BOLTEVARER
NEUTRA RUST

Welhavensgt. 1B
3700 Skien

Telefon:
(03) 53 09 00

Telefax:
(03) 53 09 01

**Den moderne
asfaltentreprenøren
som kan mer enn asfalt.**

Nodest Vei
Nodest Vei A/S

A/S Interiørbelegg

Strømsv. 273, Oslo
Tlf.: (02) 30 32 99

Brynhildsens Fabrikker

Mossev. 1, 1600 Fredrikstad
Tlf.: (09) 31 10 45

Ta vare på deg selv:

Benytt Sundstrøm verneutstyr fra Beiersdorf A/S. Ønskes ytterligere informasjon, vennligst kontakt vår lokale forhandler eller oss direkte.

Beiersdorf A/S

Strømsveien 314 — Kjelsrud. PB 16, Leirdal,
1008 Oslo 10. Telefon: (02) 32 14 10.

ALLIANCE RENHOLDSSERVICE a.s

Daglig rengjøring – Vinduspuss
Hovedrengjøring – Tepperens
Matte-service – Gardin rens/vask
Økernveien 145 – Oslo 5
Tlf.: (02) 64 39 90

Rich. Antvort A/S

Stortorget 3, 0155 Oslo 1
Tlf.: (02) 42 91 45

DEN NORSKE INDUSTRIBANK

Boks 448 Sentrum
0104, Oslo 1
Tlf.: 02-42 91 80

NAF

Storgt. 2, 0161 Oslo 1
Tlf.: (02) 42 94 00

Christiania Transportbureau

Ensjøv. 17, Oslo 6
Tlf.: (02) 68 30 15

Bislet Bilutleie

Pilestredet 70
0354 Oslo 3
Tlf.: (02) 60 27 70

Apotekernes Laboratorium

Harbitzalleen 3, Skøyen, 0275 Oslo 2
Tlf.: (02) 50 78 00

Kronos Titan

P.B. 8, 1601 Fredrikstad
Tlf.: (09) 32 10 60

Arvid Bergvall A/S

Kr. Märthasplass 1, 0160 Oslo 1
Tlf.: (02) 42 71 90

Kirsebom & Ims

Riis Allé 5, Oslo 3
Tlf.: (02) 14 78 90

MØRE TRAFO

Fordelingstransformatorer 31,5-1600 kVA
Tørrisolerte transformatorer opptil 800 kVA
Transformatorer til skip og industri
Nettstasjoner for opptil 500 kVA transformatorer
Installasjonsledninger PN 1,5 mm², 2,5 mm², 4 mm²

As Møre Transformatorfabrikk

6230 SYKKYLVEN
TELEFON 071-51 700
TELEX 40671 TRAFO N

TELEGRAMADR. EKRAFT
BANK: SUNNMØRSBANKEN AS, SYKKYLVEN
BANKGIRO 8715.05.00301

Flyspesialisten

Kr.Märthasplass 1, 0160 Oslo 1
Tlf.: (02) 33 55 85

Hans A. Mathiesen A/S

Karl Johansgt. 20, 0159 Oslo 1
Tlf. (02) 42 73 50

Messebyrået

P.B. 530, 1301 Sandvika
Tlf.: (02) 54 60 90

Mo- Rek a-s

Boks 91 Veitvet, 0518 Oslo 5
Tlf.: (02) 25 30 38

UNIVERN

SPESIALFIRMA I PERSONLIG VERNEUTSTYR

UNIVERN A/S CASPAR STORMS VEI 2

Boks 61, Bryn, 0611 Oslo 6
Tlf.: (02) 65 15 50 - Telex 72 467 VERNE N

Info-Rama

Boks 597, 1301 Sandvika
Tlf.: (02) 54 60 90

Møllesentralen

Treschowsgt. 2, 0477 Oslo 4
Tlf.: (02) 15 00 10

Syndrom

Utgitt av Landsforeningen For Løsemiddelskade,

Redaktør: Karl Bergvik
Grafisk produksjon: NHF/Gjørholm
Grafisk A/S
Annonsekvissisjon: Hilda Larsen
Kontaktpersoner NHF: Trond
Larsen/Kjetil Skarpenes

Postboks 9217, Vaterland,
0134 OSLO 1
Tlf. (02) 17 02 55

C

OLE STIANSEN
SKARE

XX

4812 KONGSHAMN

315095

Løsemiddelnormene senket

Styret for Arbeidstilsynet vedtok i januar å endre de administrative normene for løsemidler. Normene for organiske løsemidler har blitt halvert.

Det heter videre i en pressemelding fra Direktoratet for Arbeidstilsynet:

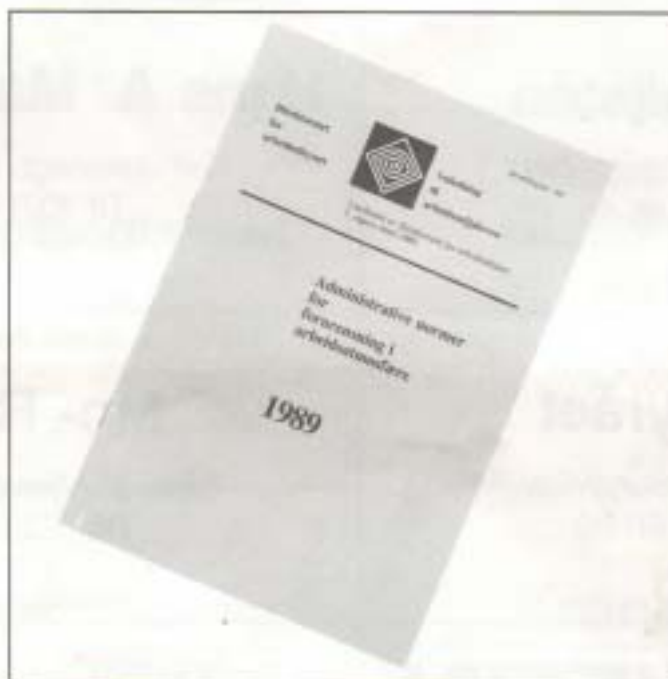
-De siste fire årene har vi registrert nærmere ett tusen løsemiddelskader her i landet. Løsemiddelskader kan oppstå på grunn av at en blir utsatt for store mengder av ett enkelt løsemiddel, men vi regner med at disse uopprettelige skadene i nervesystemet som oftest oppstår fordi en blir utsatt for flere løsemidler samtidig. Derfor har vi satt mye inn på å få til en generell reduksjon av normene.

Veiledning

-Dette er ikke pålegg ovenfor industrien?

-Nei, dette er bare veiledninger, og ikke forskrifter, sier Dagfinn Habberstad, direktør i Direktoratet for Arbeidstilsynet. Vi kan imidlertid gå inn med pålegg, hvis det viser seg at bedrifter ikke følger disse normene.

Habberstad sier videre at de ikke har fått store problemer

De nye administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære kom i hefte i våres. Heftet har bestillingsnr. 361.

fra industrien etter senkingen. Skulle det allikevel vise seg ved kontrollmålinger at enkelte bedrifter overskrider normene, vil man altså vurdere å pålegge tiltak som reduserer arbeidstakernes eksponering.

Prøvekluter?

Enkelte av dagens løsemiddelskade følger at de har vært "prøvekluter." Altså at man har ventet med å senke normene til det viser seg at normene var for høye. Hvilken kommentar har Habberstad til dette?

-Som "ikke-ekspert" vil jeg si at jeg skjønner denne problematikken. Det er jo kjent at det er veldig individuelt hvor mye løsemiddeleksponering man tåler.

Habberstad avslutter med å presisere at dette altså ikke er forskrifter og pålegg, men en veiledning.

-Ikke sikret at skader ikke oppstår

-De administrative normene, som er anbefalinger fra Arbeidstilsynet, er satt ut fra

tekniske, økonomiske og medisinske hensyn. Selv om normene overholdes er man derfor ikke sikret at helsemessige skader og ulemper ikke kan oppstå.

Det er avd.ling. Berit Eyde Kjuus i Arbeidstilsynet som sier dette til Syndrom.

Ikke skarpe grenser

-Man bør tilstrebe å ha så lav eksponering for helsefarlige stoffer som mulig. De administrative normene må ikke oppfattes som skarpe grenser mellom farlige og ufarlige konsentrasjoner.

To personer kan reagere forskjellig selv om de blir utsatt for den samme påvirkningen av et kjemisk stoff. De administrative normene blir endret når ny viten om stoffenes virkning gjør det nødvendig.

Norge laveste normer for løsemidler

Etter at styret for arbeidstilsynet i januar i år vedtok en halvering av ca. 100 løsemiddelnormer, er Norge et av de landene i verden som har lavest normer for løsemidler.

Arbeidstilsynet mener at de senkede løsemiddelnormene vil være et nyttig redskap i kampen mot løsemiddelskadene.